

βουλῶ, βολίζω Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Τραπ.)—Λεξ. Αἰν. Βλαστ. 310 βουλίζω Ἡπ. Κέρκ. Πόντ. (Ἀργυρούπ.) κ. ἄ. γουλίζω Πελοπν. (Ἀρχαδ. Κόκκιν.) βουλῶ σύνηθ. βουλᾶω σύνηθ. β' λῆγαν Εὐβ. (Ἀκρ. Ψαχν.) βουλοῦ Λυκ. (Λιβύσσ.) βολ-λῶ Κύπρ. βουλ-λῶ Κύπρ. Μεγίστ. Ρόδ. Σύμ. Τήλ. βουλ-λῶ Ρόδ. β' λῶ βόρ. Ἰδιώμ. καὶ Μύκ. β' λᾶν πολλὰχ. βορ. Ἰδιώμ. ὀυλῶ Κάρπ. Μετοχ. βολημένος Ἰκαρ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. βολίζω. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,274.

Α) Μετβ. 1) Ρίπτω βολίδα πρὸς καταμέτρησιν τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης Λεξ. Αἰν. Βλαστ. 306. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Κ. Δ. (Πράξ. Ἀποστ. 27, 28) «καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιάς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὀργυιάς δεκαπέντε». 2) Βυθίζω Κέρκ. Κρήτ. Κύπρ. Πάρ. (Λεῦκ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Τραπ.) κ. ἄ.: Μὴ τὸνε βουλίσσης, γιὰτὶ θὰ πνιγῇ Κρήτ. Ἐβούλ-λισε τὲς ποδῖνες του μέσα 'ς τὸν πηλὸν Κύπρ. Βουλίζω τὸ λινάρι (βυθίζω αὐτὸ εἰς τὴν βουλίστραν) Κέρκ. 'Σ σὴν μέσην τῆς θάλασσης ἦτανε μία ἀραράδα καὶ βόλιζε οὐλα τὰ καράβια (ἐκ παραμυθ.) Ἀμισ. || Γνωμ. Οἱ πολλοὶ καραβοκύριοι βολίζουν τὸ καράβιν (ἐπὶ ζημίας ἔνεκα συγκρούσεως ἢ ἐκτελέσεως ἀντιθέτων διαταγῶν) Κερασ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Δ 59 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «κι ὦρες τὸ κύμα τὴ βουλᾶ κι ὦρες τὴ φανερώνει». Καὶ ἀμτβ. βυθίζομαι, καταδύομαι, καταποντίζομαι σύνηθ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Τραπ.): Ἀμα δὲν ξέρει κἀνεὶς νὰ κολυμπᾷ, βουλᾶει. Βουλᾶει τὸ σίδερο 'ς τὸ νερό. Στρώμα μαλακὸ πὺν ξαπλώνεσαι καὶ βουλᾶς σύνηθ. Τὸ καράβιν ἐβόλισεν Οἶν. Σάτ' ἐκολύμπενε, ἐγανάχτεσε τὸ' ἐβόλιξε (σάτ' = ἐνῶ) Ὀφ. Ἐβούλισε μέσα 'ς τὴ στέγνα Κρήτ. Ἐπῆγα νὰ πατήσω κ' ἐβούλισαν τὰ πόδια μου αὐτόθ. Ἐδεῖ πολ-λὰ πηλὰ τῶαι βουλ-λῶ Κύπρ. Ἐβούλ-λισα μέσα 'ς τὸν πηλὸν αὐτόθ. Ἐβόλιτσεν ἡ πέτρα 'ς τὸ νερόν Τραπ. || Φρ. Ὅπου πάει βολίζει καὶ κάθεται (ἐκ μεταφ. πλοίου καθίζοντος εἰς ρηχὰ νερά, ἐπὶ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος μεταβαίνων πρὸς εἰς ἐπίσκεψιν ἀργεὶ νὰ ἀπέλθῃ) Κερασ. || Παροιμ. Ὅσο γερονῶ, τόσο βουλῶ (οἶονεὶ βυθίζομαι εἰς τὴν γνῶσιν, εἰς τὴν σοφίαν, γηράσκω διδασκόμενος) Θράκ. (Καλλιπ.) || Γνωμ. Τὸ ξύλο 'ς τὸ νερὸ ποτ-τέ του 'ἐν βουλ-λῇ Τήλ || Ἄσμ.

Ἀχερα ρίχνω 'ς τὸ γαλὸ, βαρὰ 'ναι καὶ βουλοῖνε κι ἄλλοι μολύβια ρίχνουνε, φτερά 'χου γαὶ πετοῦνε Κρήτ.

'Σ σὴ θάλασσαν τὰ κύματα πατῶ καὶ 'κι βολίζω Κερασ. β) Λαμβάνω εἰς τὸ στόμα ὕδωρ (οἶονεὶ βυθίζω αὐτό) Νίσυρ. Ρόδ.: Ἀφες με νὰ βουλίσω ἓνα κουγὶ νερὸ Νίσυρ. γ) Βρέχω τινὰ ἐκτοξεύων τὸ ἐν τῷ στόματι ὕδωρ Ρόδ. δ) Ἀποπτύω Ρόδ.: Τὸ παιδί δὲν τὸ κατάπιε τὸ φάρμακο, παρὰ τὸ βούλισε. 3) Κρημνίζω, κατακρημνίζω, κατεδαφίζω Κίμωλ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σύρ. (Γαλις.) κ. ἄ.: Βουλῶ τὸ σπῖτι Κίμωλ. Μύκ. Βουλῶ τὸν τοῖχο γιὰ νὰ τὸνε χτίσω πρὸ δυνατό Σίφν. Ὅλα εἶναι βουλημένα (ἐνν. τὰ μέρη οἰκοδομῆς) Γαλις. || Ἄσμ.

Πύργον ἐθεμελιώνασι 'ς σὴ τοίχας τὸ ἰοφύρι κι ὀλημερὶς ἐχτίζασι, τὸ βράδυν ἐβουλοῦσα Ἀπύρανθ. Καὶ ἀμτβ. καταρρέω, κατακρημνίζομαι, κατερειπούμαι Θήρ. Κάρπ. Κίμωλ. Κρήτ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. Σίφν. Σύρ. κ. ἄ.—Λεξ. Βυζ.: Βούλισε τὸ σπῖτι Κίμωλ. Ἀπύρανθ. Βουλᾶει ὁ τοῖχος Σύρ. || Ἄσμ.

Σαραδαπέδε μᾶστοροι κ' ἐξήδα δυὸ καρφᾶδες καὶ δεκοχτὼ καλοὶ 'πουργοὶ ἰοφύρι ἐθεμελιώνα, ὀλημερὶς ἐχτίζασι γαὶ τὸ βράδυν ἐβούλα

Ἀπύρανθ. 4) Ἐξολοθρεύω, καταστρέφω Κάρπ. Κρήτ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σίφν. κ. ἄ.: Τὸ χιτοῦ βουλᾶ τὸ σπῖτ' (χιτισὸ=χιτικὸ) Μύκ. || Ἄσμ.

Τούτη ἡ φεινὴ χρονιά νὰ μὴ ξαναῦρίση ποῦ 'καμε χιόνια καὶ σεισμοὺς τὸν κόσμον νὰ 'ουλίση Κάρπ.

Ὅποτε νὰ κράξ' ὁ πετεινός, νὰ ξημερώσ' ἡ μέρα, τρία κραββάθια βούλισεν ὁ νεὸς μὲ τὴ γωπέλλα

Ἀπύρανθ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Φωσκόλ. Φορτουν. Ἰντερμ. Δ 191 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «ῶφου καὶ πῶς τὰ κρίματα βουλοῦ τοιοῖ πολιτείες, | χαλοῦσι κ' εἰς τὸν ἄνεμον πέμπου τοιοῖ βασιλεῖες». Καὶ ἀμτβ. ἐξολοθρεύομαι, καταστρέφομαι, ἐξαφανίζομαι Κρήτ. Σίφν. Πόντ. (Οἶν.) κ. ἄ.—Λεξ. Βυζ.: Τὸ σπῖτιν ἄτον ἐβόλισεν Οἶν. Ἐβούλισαν ἀπὸ σεισμὸ χῶρες Λεξ. Βυζ. Ἐβούλισαν τὰ χρήματα Κρήτ. || Φρ. Ἐβούλισε ἡ δουλειὰ αὐτόθ. || Ἄσμ.

Ὁ χωρισμός σου μ' ἔκαμε καὶ ζῶ μέσα 'ς τὰ δάση, θαρῶ πῶς ἡ χαρὰ γιὰ μὲ ἐβούλισε κ' ἐχάθη αὐτόθ.

Β) Ἀμτβ. 1) Διεισδύω εἰς τὴν γῆν Κρήτ. (Βιάνν. κ. ἄ.): Βουλᾶ τὸ νερό. 2) Δύω Σέριφ. Τήλ. κ. ἄ.—Λεξ. Βλαστ. 364: Ἐβούλισεν ὁ ἥλιος Σέριφ. 3) Ὑποχωρῶ εἰς πίεσιν, καθίζανω σύνηθ.: Βουλᾶ ἡ γῆ. Τὸ ὠριμο πέπονι τὸ ζουλᾶς καὶ βουλᾶ σύνηθ. Βουλ-λῇ ὁ πηλὸς Κύπρ. Ἀπὸ τὰ νερά 'ποῦ 'πτε ἐβούλισε ὁ τόπος καὶ πῆγε κάτω Κρήτ. Ἐπολυποτίστηκε τὸ χωράφι καὶ βουλᾶ αὐτόθ. Ἡ σκιτὴ τοῦ σπιτιοῦ β' λᾶει Ἀκρ. || Ἄσμ.

Θαμάζομαι, σὰν περπατῆς, πῶς δὲ βουλᾶ τὸ χῶμα ἀφ' τῆ σιανωμάδα σου κι ἀφ' τὸ πολὺ σου διῶμα (σιανωμάδα=σιγανωμάδα) Νίσυρ.

Τοῇ θάλασσαν τὰ κύματα πατῶ καὶ δὲ βουλοῦνε Κρήτ. 4) Μεταφ. πνίγομαι τρόπον τινὰ ἀπὸ τὴν μεγάλην ποσότητα, τὴν πλησμονὴν πράγματός τινος Θράκ. Μύκ. κ. ἄ.—Λεξ. Βυζ.: Ὁ δεινα βούλισεν 'ς τὸ κρηθᾶρι Μύκ. Βουλᾶ τὸ σπῖτι του ἀπ' τὰ καλὰ καὶ τ' ἀγαθὰ Θράκ. Βουλᾶ ἡ ἀποθήκη του (εἶναι ὑπερπλήρης) αὐτόθ.

Γ) Μετοχ. 1) Βυθισμένος πολλὰχ. 2) Καθιζήμενος πολλὰχ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Βουλισμένη Κρήτ. (Σέλιν.) Ὀυλισμένα (τὰ) Κάρπ. Βουλισμένα Γκρεμνὰ Νάξ. (Βόθρ.) β) Ἐκεῖνος ποῦ εἶθε νὰ ἐξαφανισθῇ, νὰ καταστραφῇ Κρήτ.: Ἐ, τὸ βουλισμένο πρᾶμα! Οἱ βουλισμένες ἐλαιὲς δὲν ἔχουνε τοῖκουδο (τίποτε, κανένα καρπὸν). 3) Κατηραμένος Κρήτ. κ. ἄ.: Ξεδαρκάραμε μὲ βουλισμένη Τρίτη Κρήτ. || Ἄσμ.

Ἐτσὰ τὸ φέραν οἱ καιροὶ κ' οἱ βουλισμένοι χρόνοι ὁ καπετάνιος 'ς τὸ κουπὶ κι ὁ ναύτης 'ς τὸ τιμῶνι Κρήτ.

Ἀχι πῶς ἐχωρίσαμε καὶ πάμε χῶρια χῶρια σὰ ἀ' ἀγριοπεριότερα 'ς τὰ βουλισμένα ὄρη αὐτόθ. 4) Οὐς. βολημένος, μῦς, ποικίλος (κατὰ τὸ σχῆμα κατ' ἐξοχὴν) Ἰκαρ.

Πβ. βουλιάζω.

βουλωμάχι ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐς. βούλωμα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ιά. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. λάβωμα-λαβωμάχι κττ.

Κοιλότης: Εἶχε ἡ κεφαλὴ του μὲ βουλωμάχι (οὐλὴν κοίλην ἐκ κατάγματος).

βουλωμάχι τό, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ ρ. βουλωμάχῳ.

Ἰχνος ποδὸς ἐπὶ νεοσκαφοῦς ἄγρου.

